

5.Sınıf
DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK
BİLGİSİ

Adap ve Nezaket

NELER ÖĞRENECEĞİM ?

❖ İletişim ve Konuşma Adabı

**Bin düşün bir konuş
ne demek?**

3. İletişim ve Konuşma Adabı

- ❖ İletişim; bir duygu, düşünce veya bilginin çeşitli yollarla başkalarına aktarılması demektir.
- ❖ Bilginin aktarılması; sözlü, yazılı ve davranışlarla olmak üzere üç gruba ayrılır.

- ❖ İletişimde kişinin konuşma biçimi, seçtiği sözcüler, ses tonu, beden duruşu, jest ve mimikleri önemlidir.

- ❖ İnsanlar arasındaki iletişimi sağlayan en temel yol konuşmadır.
- ❖ Konuşma; insanların duygu ve düşüncelerini aktarmalarını, sevinç ve üzüntülerini paylaşmalarını sağlar.

- ❖ Konuşurken kullandığımız ifadeleri, ses tonumuzu, hareketlerimizi doğru seçersek kendimizi daha iyi anlatabiliriz.
- ❖ İnsanları kırmadan, onlara değer verdiğimizi hissettirerek konuştuğumuzda onlar üzerinde daha çok etkili oluruz.

- ❖ Çevremizle olan iletişimimizde konuşma üslubumuza ve konuşma adabına uygun davranmamız gerekir.
- ❖ Konuşma adabı; konuşurken uymamız gereken bazı kurallar anlamına gelmektedir.

- ❖ Hz. Peygamber (s.a.v.) konuşma adabı konusunda insanlara bazı tavsiyelerde bulunmuştur.
  - Bir ortamda herhangi bir konu görüşüldüğünde büyüklere saygı gösterilmesi gerektiğini belirterek şöyle buyurmuştur:

«İlk sözü büyüğe bırak, ilk sözü büyüğe ver.»

(Buharî, Cizye, 12)

- Konuşurken gereksiz ve boş sözlerden kaçınılmasını, az ve öz konuşulmasını, faydası olmayan ve zarar veren konuşmalardan uzak durulmasını tavsiye etmiştir. Hz. Peygamber (s.a.v.) bu konuda şöyle buyurur:

«Her kim Allah'a ve ahiret gününe iman ediyorsa ya hayır söylesin ya da sussun.»

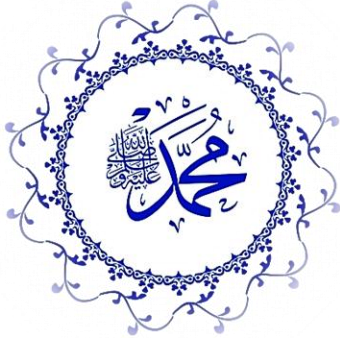
(Buharî, Edep, 3)

- İnsanlarla konuşurken bilgiçlik taslamak ve kendini başkalarından üstün görme niyetiyle yapmacık konuşmalarda bulunmak konuşma adabına aykırıdır.
- İnsanların anlayamadıkları kelimelerle onlara hitap etmek konuşma adabına uymamaktadır.

- ❖ Konuşma adabına uygun davranmanın ilk şartı doğru sözlü olmaktır.
- ❖ Konuşmalarımızda yalandan uzak durmalı, iftira atmamalı, gıybet etmemeli ve dürüstlükten vazgeçmemeliyiz.

❖ Hz. Peygamber (s.a.v.) bir hadisinde doğru sözlü ve güvenilir olmanın önemine işaret ederek şöyle buyurur:

«Müslüman dilinden ve elinden diğer Müslümanların emin olduğu kimsedir.»

(Müslim, İman, 65.; Buhârî, İmân, 4.)

- ❖ Kırıcı, incitici tarzda konuşmamalı, kötü sözden ve kötü ifadelerden uzak durmalıyız.
- ❖ Konuşurken ifadelerimizi karşıımızdaki kişinin anlayacağı şekilde seçmeliyiz. Bu şekilde konuşmak yanlış anlaşılmayı önler.

- ❖ Hz. Aişe (r.a.), Hz. Muhammed'in (s.a.v.) herkesin anlayabileceği şekilde açık konuştuğunu söylemiştir.
- ❖ Konuşurken sözü fazla uzatmamak gerekir.
- ❖ Anlaşılmayacak kadar da kısa olmamalıdır.

- ❖ Yerinde olmayan ve bir anlam taşımayan konuşmalar İslam dininde hoş karşılanmaz. Yüce Allah (c.c.) bu konuda şöyle buyurmaktadır:

«Müminler kesinlikle kurtuluşa ermiştir. Ki onlar, namazlarında derin bir saygı hali yaşarlar. Anlamsız, yararsız şeylerden uzak dururlar.»

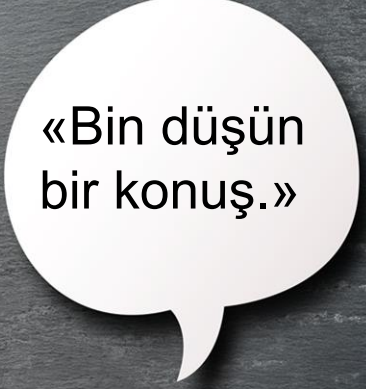
(Mü'minûn suresi, 1-3. ayetler)

Ünite: Adap ve Nezaket

Konu: İletişim ve Konuşma Adabı

5. Sınıf Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi

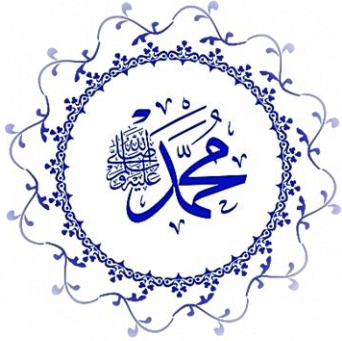

«Bin düşün
bir konuş.»

- ❖ Kültürümüzde konuşma adabı ile ilgili birçok atasözü bulunmaktadır.

- ❖ Konuşan kişilerin sözünü kesmeden onları dinlemeli, konuşma sırası bize geldiği zaman anlaşılır bir dille konuşmalıyız.
- ❖ Konuşmamız gereken bir durumdaysak izin istemeden konuşmamalıyız.

- ❖ Toplum içinde gizli konuşmalar yapmak nezaket kurallarına uygun değildir.
- ❖ Hz. Muhammed (s.a.v.) bu konuda Müslümanları uyararak şöyle buyurmuştur:
«Eğer bir yerde üç kişi iseniz, kalabalığa karışmadıkça ikiniz ötekini bırakarak gizli bir şey konuşmasın. Çünkü bu, onu üzer.»

(Müslim, Selâm, 26- 27- 28.; İbn Mâce, Edeb, 50.)

- ❖ Günümüzde internet ve sosyal medya, insanlar arası iletişimde oldukça önem kazanmıştır.
- ❖ İnternet ve sosyal medyanın bize sağladığı imkânları adap kurallarına uygun bir şekilde kullanmamız gerektiğini de unutmamalıyız.

- ❖ Arkadaşımızın telefon numarasını veya diğer elektronik adreslerini kendilerine sormadan başkalarına vermemeliyiz.
- ❖ Tanıdık kimselerle bulunan ortamlarda cep telefonu ile oynamak ve çevremizdekilerle ilgilenmemek de saygısızlık olarak değerlendirilir.

- ❖ Sosyal medyada paylaştığımız bilgilerin;
  - Mahremiyeti zedeleyecek nitelikte olmamasına dikkat etmeliyiz.
  - Doğruluğundan emin olmalıyız.
  - Yalan, kötü söz ve iftira içermediğinden emin olmalıyız.
  - İnsanları incitecek içerikte olmamasına dikkat etmeliyiz.

Teşekkürler ≠ tşk

Selam ≠ slm

Sayın ≠ sn

➤ Kullandığımız ifadeleri doğru seçmeli, dil kurallarına uygun şekilde yazmalıyız.

➤ Özellikle saygı bildiren kelimelerde kısaltma yapmak, saygısızlık olarak değerlendirilir.

Sosyal medya
bağımlılık
derecesinde
kullanmamalı

➤ Günlük hayatta uygun olmayan davranışlardan sosyal medyayı kullanırken de kaçınmalıyız.

➤ Sosyal medyada geçirdiğimiz zamanın aşırıya kaçmamasına da dikkat etmeliyiz.

Ünite: Adap ve Nezaket

Konu: İletişim ve Konuşma Adabı

5. Sınıf Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi

*Düşünmeden,
sözümüzün
nelere neden
olacağını hesap
etmeden
konuşmamalıyız.*

*Kötü söz ve kötü
ifadeler
kullanmamalıyız.*

*Toplum içinde
gizli
konuşmalar
yapmamalıyız.*

*Konuşurken
doğru sözlü
olmalı, yalandan
uzak durmalı,
dürüstlükten asla
vazgeçmemeliyiz*

*Açık ve
anlaşılır
konuşmalı,
sözü çok
uzatmamalıyız.*

*Kırıcı ve incitici,
alay edici bir
tarzda
konuşmamalıyız*

Kullandığımız ifadeleri doğru seçmeli, dil kurallarına uygun şekilde yazmalıyız.

Sosyal medyada paylaştığımız bilgilerin doğruluğundan emin olmalı; mahremiyeti zedeleyecek nitelikte olmamasına dikkat etmeliyiz.

Yalandan, kötü söz ve iftiradan sakınmalıyız. Kötü niyetli insanlara karşı dikkatli olmalıyız.

İnsanları incitecek davranışlardan uzak durmalıyız. Günlük hayatta uygun olmayan davranışlardan sosyal medyayı kullanırken de kaçınmalıyız.

NELER ÖĞRENDİK ?

- ❖ İletişim ve konuşma adabının nasıl olduğunu
- ❖ İletişim ve konuşmada dikkat edilmesi gerekenleri ve önemini

ÇALIŞMALAR

❖ Telefonla konuşurken birden öksürmeye başladın. Ne dersin?

❖ Telefon çaldı, sen açtın, arayan kişi yanlış aramış. Ne dersin

❖ Arkadaşını aradın, evde yokmuş, annesi cevap verdi. Ne dersin?

❖ Telefon çaldı, sen açtın. Açar açmaz ne dersin?

❖ Arkadaşını telefonla aradın ama aradığın kişi yanlış numara olduğunu söylüyor ne dersin?

**ALLAH'A EMANET OLUN
SELAMUN ALEYKÜM 😊**

Hazırlayan
Merve BEYTÜR